

Lleis

Llei 2/2023, del 19 de gener, de la professió de traductor i intèrpret, i traductor i intèrpret jurat, i de creació del Col·legi Oficial de Traductors i Intèrprets, i Traductors i Intèrprets Jurats d'Andorra (Cotija)

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 19 de gener del 2023 ha aprovat la següent:

Llei 2/2023, del 19 de gener, de la professió de traductor i intèrpret, i traductor i intèrpret jurat, i de creació del Col·legi Oficial de Traductors i Intèrprets, i Traductors i Intèrprets Jurats d'Andorra (Cotija)

Exposició de motius

Les professions de traductor i d'intèrpret i de traductor i d'intèrpret jurat són complementàries i distintes i necessàries en el marc de la nostra societat per dur a terme treballs de traducció i interpretació, amb certificació o sense.

En data 20 de juny de 1996, el Consell General va aprovar la Llei de la traducció i/o la interpretació jurades, que en l'exposició de motius indica la necessitat de tenir al país traductors i intèrprets jurats en vista del desenvolupament de les relacions internacionals polítiques, socials, econòmiques i jurídiques entre ciutadans de nacionalitats, cultures i llengües diferents, provinents dels països veïns i de la resta del món. Alhora, assenyalava que la Llei esmentada participava de la protecció dels drets fonamentals de la persona reconeguts per la Constitució del Principat.

Multitud de situacions requereixen la necessitat de tenir traduccions oficials de documents inicialment redactats en una altra llengua. Els serveis de traducció s'organitzen de forma diferent en els diversos estats, amb marcs professionals molts heterogenis.

L'article 10 de la Constitució andorrana, l'article 6 del Conveni europeu dels drets humans (CEDH) i l'article 47 de la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea reconeixen i protegeixen el dret a un procés degut. El dret a la interpretació i a la traducció de les persones que no parlen o no entenen la llengua en la qual s'està desenvolupant un procediment administratiu o judicial està previst a l'article 6 del CEDH. A aquest efecte, es fa necessari garantir el dret d'aquestes persones a beneficiar-se de traductors i intèrprets jurats competents.

Per aquesta raó, per reconèixer-ne la importància, aquesta Llei regula d'una manera integral i sistemàtica els aspectes inherents a l'exercici de les professions titulades de traductor i d'intèrpret.

Així doncs, la Llei es divideix en quatre capítols i en trenta-tres articles, tres disposicions transitòries i dos disposicions finals.

El capítol primer es destina a la regulació de les disposicions generals aplicables a les professions esmentades. Entre aquestes disposicions, cal destacar les definicions de les professions, les seves funcions i l'àmbit d'aplicació, així com el principi de llibertat, independència i lliure i lleial competència.

El capítol segon tracta de la creació del Col·legi Oficial de Traductors i Intèrprets, i Traductors i Intèrprets Jurats d'Andorra (Cotija), de la regulació dels requisits per a la col·legiació, i estableix també el règim aplicable d'incompatibilitats, d'incapacitats i de pèrdua o recuperació de la condició de persona col·legiada. Defineix, alhora, els òrgans de govern del Col·legi.

El capítol tercer, relatiu a l'exercici de la professió, recull els drets i deures d'aquests professionals, i alhora les modalitats d'exercici i la responsabilitat inherent. Inclou, a més, les normes aplicables a la publicitat i l'habilitació del Col·legi per adoptar normes d'autoregulació de la professió.

El capítol quart tracta de les responsabilitats a què estan subjectes els traductors i intèrprets, i traductors i intèrprets jurats, i abraça el règim disciplinari que els és aplicable i els procediments que cal seguir, com també les sancions que s'han d'aplicar en cas d'infraccions professionals i col·legials.

Les dos primeres disposicions transitòries s'ocupen de reconèixer els professionals autoritzats a exercir amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei.

La disposició transitòria tercera encomana al futur Col·legi que aprovi els seus nous estatuts de conformitat amb aquesta Llei i que posteriorment els remeti al Registre de Professionals Titulats, Col·legis i Associacions Professionals, adscrit al Ministeri de Justícia.

La disposició final primera modifica l'article 2 de la Llei de la traducció i/o la interpretació jurades, del 20 de juny de 1996, per concordar el seu contingut amb les previsions d'aquesta Llei.

Finalment, la Llei conclou amb la disposició final segona que en fixa la data de l'entrada en vigor.

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1

Definicions, objecte professional i àmbit d'actuació

1. La professió de traductor i/o intèrpret i de traductor i/o intèrpret jurat és una professió lliure i independent que presta un servei a la societat en interès públic, i que l'exerceix en règim de lliure i lleial competència.

2. L'activitat de traductor o intèrpret consisteix a traduir, respectivament, per escrit o oralment, amb exactitud i integritat, principalment a partir d'un altre idioma cap al català o subsidiàriament del català cap a un altre idioma, o entre idiomes diferents.

L'activitat de traductor jurat o intèrpret jurat consisteix a traduir, respectivament, per escrit o oralment, amb exactitud i integritat, principalment a partir d'un altre idioma cap al català o subsidiàriament del català cap a un altre idioma, qualsevol document del qual es necessiti una traducció certificada oficialment en el cas dels traductors jurats i qualsevol prestació lingüística oral, exercint les diverses formes d'interpretació (simultània, consecutiva o a cau d'orella), de què es necessiti una interpretació certificada oficialment, en el cas dels intèrprets jurats.

3. Són traductors i/o intèrprets i traductors i/o intèrprets jurats, i els correspon en exclusiva aquesta denominació, els que, degudament inscrits al Col·legi Oficial de Traductors i Intèrprets, i Traductors i Intèrprets Jurats d'Andorra (Cotija) com a exercents, es dediquen de manera professional a la prestació dels serveis de traducció, interpretació, traducció jurada o interpretació jurada.

4. En l'exercici de la professió, el traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat està sotmès a la Constitució, al conjunt de la normativa legal del Principat, a la normativa estatutària del Col·legi Oficial de Traductors i Intèrprets, i Traductors i Intèrprets Jurats d'Andorra i al compliment de les normes i dels usos de la deontologia professional.

5. En l'exercici de la professió, el traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat se sotmet a unes regles deontològiques que constitueixen el seu especial i específic codi de conducta d'alta exigència ètica, l'acceptació de les quals és lliurement per ell consentida, destinades a garantir la bona execució de la missió que li hagi estat encomanada i que és reconeguda com a indispensable per al bon funcionament de la societat democràtica en la qual insereix la seva activitat, per al consegüent bon funcionament de l'Administració de justícia i per al respecte de l'estat de dret. La inobservança d'aquestes regles té com a conseqüència, en última instància, la sanció disciplinària del traductor i/o intèrpret i del traductor i/o intèrpret jurat transgressor.

Cada una de les activitats descrites per a cada professió de traducció i/o interpretació i/o traducció-interpretació jurada s'exerceix amb exclusivitat per part dels membres col·legiats amb exercici professional.

Els traductors i intèrprets jurats exerceixen la professió aplicant la seva ciència que consisteix en la traducció, la interpretació i l'aplicació de coneixements específics i tècnics, entre els quals els jurídics, per traduir documents oficials, així com per interpretar davant dels tribunals, de la policia o de les autoritats administratives per assolir l'efectivitat dels drets i les llibertats fonamentals. Tenen autorització per estampar les seves traduccions per certificar la seva conformitat amb el text original i poden efectuar traduccions jurades. A més de dominar les nocions bàsiques i la terminologia de la matèria, han de dominar igualment el marc en què s'aplica la matèria. Requereixen el coneixement d'una terminologia especialitzada i dels convenis lingüístics vigents.

El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat estan habilitats per exercir en exclusiva les activitats professionals de traducció, interpretació, traducció jurada o interpretació jurada davant de qualsevol organisme, administració o autoritat pública.

El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat estan habilitats, a més a més, igual que altres professionals, a efectuar altres treballs en funció de les competències que atorgui la seva titulació.

El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat estan també habilitats a exercir totes les activitats que, seguint les evolucions de les tècniques, sempre que presentin una evidència científica, el Col·legi introdueixi en el si de la professió de conformitat amb la legislació vigent en cada moment.

Article 2

Principis de llibertat, independència i lliure i lleial competència

El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat són agents indispensables en qualsevol societat democràtica, tant en l'àmbit privat com en el públic.

El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat són els únics professionals autoritzats en el marc en el qual actuen. A més, el traductor i/o intèrpret jurat és l'únic professional habilitat a certificar la conformitat de les seves traduccions al text original.

Amb les limitacions que estableixin la Llei i les normes ètiques i deontològiques, han d'ordenar la seva activitat professional amb plena llibertat de criteri, d'opinió i de decisió per acceptar o no un encàrrec o per desdir-se'n quan ho estimin convenient, evitant tanmateix dany o indefensió de qui fins aleshores hagi estat el seu client i dels qui són els destinataris dels serveis.

Igualment, amb les limitacions que estableixin la Llei i les normes ètiques i deontològiques, la independència respecte dels poders públics i privats regeix en tot moment l'actuació del traductor i/o intèrpret i del traductor i/o intèrpret jurat, les seves decisions i la direcció dels assumptes que els siguin confiats.

El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat que considerin que l'autoritat, els tribunals o qualsevol persona coarten la llibertat o la independència necessàries per complir amb el seu deure professional, o que atempten contra la dignitat deguda a la professió, poden fer-ho constar davant del funcionari que en pugui donar fe i ho han de manifestar a la Junta de Govern del Col·legi. El Col·legi ha de prendre les mesures escaients per emparar la llibertat, la independència i la dignitat de la professió en general i del traductor i/o intèrpret o del traductor i/o intèrpret jurat concernit pel cas concret.

El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat exerceixen la professió en lliure i lleial competència amb els altres traductors i/o intèrprets o traductors i/o intèrprets jurats, i apliquen en tot moment les regles de respecte, cortesia i consideració degudes conforme als usos i les regles deontològiques col·legials.

Capítol segon. Col·legi de Traductors i Intèrprets, i Traductors i Intèrprets Jurats d'Andorra (Cotija)

Article 3. Disposicions generals, objecte i finalitats

1. El Col·legi és una corporació de dret públic i de caràcter professional al servei públic i dels seus col·legiats, dotat de plenes personalitat i capacitat, que es regeix pels seus estatuts i per les disposicions legals vigents.

El Col·legi es regeix per aquesta Llei, pels seus estatuts, per la Llei d'exercici de professions titulades i de col·legis i associacions professionals i per la normativa interna restant, i s'ha de relacionar amb els ministeris del Govern competents en matèria de traducció i interpretació, ja sigui jurada o no, professions titulades i col·legis professionals, com també amb les altres administracions públiques o les entitats, corporacions o organismes, públics o privats, nacionals o estrangers, quan escaigui, per les seves activitats professionals.

El funcionament i l'estructura interna del Col·legi han de ser democràtics.

El seu àmbit territorial és el Principat d'Andorra i l'estranger en representació dels seus col·legiats.

Sens perjudici de la potestat del Govern de verificar l'adequació a la legalitat dels estatuts, el Col·legi resta habilitat, de conformitat amb aquesta Llei, per adoptar les normes d'autoregulació de la corporació i de la professió en tots els àmbits de la seva activitat. També està facultat per dotar-se de les normes deontològiques necessàries per preservar la llibertat, la independència, la lliure i lleial competència, la dignitat de la professió, el secret professional, així com per impedir el conflicte d'interessos i l'intrusisme professional.

Els estatuts aprovats i les seves modificacions s'han de trametre al Govern perquè en qualifiqui l'adequació a la legalitat, en disposi la inscripció en la secció corresponent del Registre de Professionals Titulats, Col·legis i Associacions Professionals, i n'ordeni la publicació al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Els estatuts i les seves modificacions entren en vigor a partir de la publicació al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

2. El Col·legi agrupa els professionals que exerceixen o poden exercir la professió de traductor i/o intèrpret i de traductor i/o intèrpret jurat al Principat d'Andorra i té per objecte, d'una part, vetllar perquè l'actuació dels seus membres correspongui als interessos de la societat, oferint progressivament una assistència de qualitat i actualitzada, i, d'altra part, dotar els membres d'una institució de representació i defensa de la professió i dels interessos professionals dels col·legiats.

3. Les finalitats essencials del Col·legi són:

a) Representar de forma exclusiva la professió i defensar els drets i interessos professionals dels seus col·legiats.

b) Proposar, aprovar i aplicar els acords necessaris per al millor desenvolupament de l'exercici de la professió.

c) Vetllar perquè els col·legiats puguin exercir la seva professió de conformitat amb els principis de llibertat, independència i lliure i lleial competència.

d) Complir i fer complir als col·legiats les disposicions legals i estatutàries que afectin la professió i vetllar per l'observança de les normes i decisions adoptades pels òrgans del Col·legi en les matèries de la seva competència.

e) Col·laborar amb les administracions públiques o les entitats, corporacions o organismes, públics o privats, nacionals o estrangers, en tots els àmbits de la seva competència.

f) Informar sobre les iniciatives legislatives que afectin la professió de traductor i/o intèrpret i de traductor i/o intèrpret jurat, quan així se li requereixi dins l'àmbit de les seves competències.

g) Mantenir i fomentar els sentiments d'unió i solidaritat entre els traductors, els intèrprets, els traductors jurats i els intèrprets jurats, i les relacions, dins de les normes del respecte mutu, amb tots els òrgans de l'Administració.

- h) Portar els registres de col·legiació dels seus membres exigits per la Llei.
 - i) Promoure el progrés de les ciències.
 - j) Col·laborar amb altres entitats i corporacions, nacionals o estrangeres, i organismes internacionals en l'estudi de les ciències de traducció i interpretació, ja siguin jurades o no.
 - k) Facilitar la formació i la pràctica permanents dels col·legiats i dels estudiants.
 - l) Aprovar unes normes o criteris en matèria d'honoraris que s'apliquen en defecte de pacte entre el col·legiat i el client, i també en el cas de condemna en costes, a les administracions públiques i privades.
 - m) Emetre per mitjà de l'òrgan estatutàriament competent els informes que sol·licitin els òrgans jurisdiccionals en els incidents sobre honoraris, resoldre impugnacions, evacuar les consultes formulades i emetre dictàmens i laudes, previs o posteriors a l'emissió de minutes, a petició de part.
 - n) Distribuir entre els col·legiats les càrregues comunitàries i de manteniment del Col·legi.
 - o) Exercir la funció disciplinària i imposar, si escau, les sancions que corresponguin d'acord amb els estatuts i el codi deontològic i ètic amb respecte dels principis de contradicció i audiència.
 - p) Portar a terme totes les altres funcions que li siguin inherents sempre que tinguin relació amb les finalitats de la professió en general i del Col·legi o els col·legiats en particular.
4. El Col·legi es constitueix per una durada indefinida, sens perjudici d'un acord de dissolució degudament adoptat per l'Assemblea General.

Article 4. *Requisits per a la col·legiació*

La incorporació al Col·legi és preceptiva per a tots els professionals que exerceixin la traducció i/o la interpretació, ja sigui jurada o no, tant en el sector públic com en el privat, ja sigui per compte propi o per compte aliè.

El Col·legi té dos règims del col·legiació: amb exercici professional (membres exercent) i sense exercici professional (membres no exercent). Tots són membres de ple dret del Col·legi, sens perjudici dels drets i deures que deriven de cada un dels règims de col·legiació. La qualitat de membre del Col·legi comporta la plena adhesió i subjecció als estatuts, al codi deontològic i ètic, al reglament de publicitat i a tots els acords dels òrgans de direcció del Col·legi adoptats vàlidament.

1. Per ser admès com a membre del Col·legi és necessari, en tot cas, complir els requisits següents:
 - a) Ser andorrà o estranger amb residència efectiva i permanent al Principat.
 - b) Per exercir la professió de traductor i/o intèrpret, cal estar en possessió d'un títol de nivell 6A del Marc andorrà de qualificacions en l'àmbit de la traducció i la interpretació, lliurat o reconegut pel Govern. Per exercir la professió de traductor i/o intèrpret jurat, cal estar en possessió, a més de la titulació esmentada anteriorment, d'un títol d'ensenyament superior de nivell 7 del Marc andorrà de qualificacions en l'especialitat, lliurat o reconegut pel Govern. En absència d'aquest títol d'ensenyament superior o titulació específica, cal estar en possessió de l'habilitació professional de la traducció i la interpretació jurades d'acord amb les previsions legals establertes, lliurada o reconeguda pel ministeri encarregat de l'interior.
 - c) Estar en plena possessió dels drets civils i polítics. En el cas dels nacionals no andorrans, s'entén referida als seus estats d'origen i de residència efectiva.
 - d) No tenir antecedents penals a Andorra, ni al seu país d'origen, ni als països de residència anterior, per delictes dolosos, mentre no s'hagi produït la cancel·lació dels antecedents penals, ni al Principat d'Andorra ni a l'estranger, relacionats amb l'exercici de la professió.
2. Per ser admès al Col·legi com a membre exercent cal reunir, a més dels requisits establerts en l'apartat 1 anterior d'aquest article i a més dels precisats a la llei vigent per a les professions titulades, els següents:

- a) Les persones han d'acreditar que estan en possessió del nivell C2 de llengua catalana emès pel Govern d'Andorra, o d'un equivalent degudament reconegut pel Govern d'Andorra.
- b) Disposar de la corresponent autorització d'exercici de la professió titulada emesa pel Govern d'Andorra.
- c) Disposar de la corresponent inscripció al Registre del Ministeri d'Interior, en el cas dels traductors i intèrprets jurats.
- d) No trobar-se comprès en cap dels supòsits d'incapacitat per a l'exercici de la professió en concórrer alguna de les circumstàncies de l'article 6.
- e) No trobar-se comprès en cap de les causes de pèrdua de col·legiació d'acord amb l'article 7 per a l'exercici de la professió o de prohibició de l'exercici de la professió.
- f) No trobar-se comprès en cap de les causes d'incompatibilitats d'acord amb l'article 5 per a l'exercici de la professió o de prohibició de l'exercici de la professió.
- g) Haver adreçat una sol·licitud escrita complerta a la Junta de Govern del Col·legi amb la documentació obligatòria corresponent i indicada en els estatuts a aquest efecte, seguint el procediment que s'hi estableix.
- h) En cas que hagi estat col·legiat en un altre col·legi professional, haver obtingut un certificat de bones pràctiques estès per aquell col·legi.
- i) Tenir, per als residents de nacionalitat estrangera, la residència efectiva i permanent al Principat.
- j) Abonar la quota de col·legiació.
- k) Abonar la quota de matriculació.
- l) Tenir i mantenir vigent l'assegurança de responsabilitat civil obligatòria indicada pel Col·legi.
- m) No trobar-se inhabilitat per a l'exercici de la professió per sentència judicial o col·legial ferma.
- n) Obrir un despatx professional, o bé incorporar-se a un despatx ja obert, que garanteixi la seva llibertat i independència en l'exercici de la professió. La Junta de Govern pot exigir l'acreditació d'aquest requisit en qualsevol moment.

3. Poden inscriure's al Col·legi en règim de no exercents els qui, tot i reunir-ne les condicions, no desitgen exercir la professió de traductor, intèrpret, traductor jurat o intèrpret jurat.

4. L'admissió al Col·legi com a membre exercent es pot fer per a persones de nacionalitat estrangera que tinguin la condició oficial de fronterers, sempre que exerceixin per compte aliè.

5. Si la Junta de Govern té coneixement que un col·legiat exerceix la professió sense complir amb els requisits de col·legiació previstos per la legislació vigent, l'ha de requerir perquè regularitzi la seva situació en el termini de quinze dies hàbils, sens perjudici de les responsabilitats disciplinàries que se'n puguin derivar. En cas que no ho faci, la Junta de Govern ha de decidir, mitjançant resolució motivada, la suspensió del professional en l'exercici de la professió. La Junta de Govern ha de deixar sense efecte la suspensió quan el membre suspès justifiqui que ha regularitzat la situació.

Article 5. Incompatibilitats per a l'exercici de la professió

1. L'exercici de la professió de traductor, intèrpret, traductor jurat i intèrpret jurat és incompatible amb les activitats següents:

- a) Quan l'exercici cumulatiu d'aquestes activitats sigui incompatible amb la llibertat, la independència, la lliure i lleial competència, la dignitat professional o el respecte del secret i de la deontologia professionals.
- b) La prestació de serveis en règim estatutari o laboral per a qualsevol Administració o entitat pública.

2. Si el col·legiat incorre en alguna de les causes d'incompatibilitat establertes a l'apartat anterior, ho ha de comunicar al més aviat possible a la Junta de Govern del Col·legi i cessar immediatament en la situació d'incompatibilitat.

3. Si la Junta de Govern del Col·legi s'assabenta que algun dels seus col·legiats exerceix la professió trobant-se en una situació d'incompatibilitat, l'ha de requerir per tal que regularitzi la situació en el termini de quinze dies naturals.

En cas que no ho faci, la Junta de Govern acorda, per resolució motivada, la suspensió del col·legiat en l'exercici de la professió i ho comunica a les autoritats administratives competents.

La Junta de Govern deixa sense efecte la suspensió quan l'interessat acrediti que ha cessat en la situació d'incompatibilitat.

Article 6. *Incapacitats per a l'exercici de la professió*

1. Són circumstàncies que incapaciten per a l'exercici de la professió:

- a) Els impediments físics o psíquics que, per la seva naturalesa o entitat, impossibilitin el compliment de les funcions atribuïdes als traductors i/o intèrprets i als traductors i/o intèrprets jurats.
- b) La inhabilitació o la suspensió per a l'exercici de la professió de traductor, intèrpret, traductor jurat o intèrpret jurat en virtut d'una resolució judicial o col·legial ferma.
- c) L'expulsió del Col·legi en virtut d'una resolució col·legial ferma.

2. Les incapacitats desapareixen quan cessin les causes que les han motivat o quan s'hagi extingit la responsabilitat penal o disciplinària corresponent.

3. Si la Junta de Govern té coneixement que un col·legiat exerceix la professió en una situació d'incapacitat professional, l'ha de requerir perquè regularitzi la situació en el termini de quinze dies hàbils, sens perjudici de les responsabilitats disciplinàries que se'n puguin derivar. En cas que no ho faci, la Junta de Govern ha de decidir, mitjançant resolució motivada, la suspensió del professional en l'exercici de la professió. La Junta de Govern ha de deixar sense efecte la suspensió quan el membre suspès justifiqui que ha cessat la situació d'incapacitat.

Article 7. *Pèrdua i suspensió de la condició de col·legiat*

1. Es pot perdre la condició de col·legiat, amb la consegüent baixa immediata del Col·legi:

- a) Per baixa voluntària manifestada de forma expressa a la Junta de Govern, sens perjudici de les obligacions professionals o corporatives pendents de compliment.
- b) Per inhabilitació professional acordada per l'expedient disciplinari col·legial ferm.
- c) Per pèrdua dels requisits exigits per a la col·legiació.
- d) Per retirada de l'autorització concedida pel Govern.
- e) Per sentència judicial ferma d'inhabilitació per a l'exercici professional.
- f) Per impagament de la quota col·legial i/o de la quota de responsabilitat civil o altres aportacions establertes pels òrgans de govern durant un termini superior a sis mesos i després de requeriment fefaent de pagament efectuat pel Col·legi, en el qual s'estableix un termini de pròrroga de dos mesos més. Tanmateix, el pagament de les quotes col·legials pendents comporta la rehabilitació immediata de l'alta col·legial.
- g) Per defunció.
- h) Per incapacitació judicial ferma.

2. La condició de membre del Col·legi queda suspesa per decisió de la Junta de Govern del Col·legi de forma cautelar (per una durada no superior a la que podria recaure de forma definitiva) i/o definitiva (en seguiment d'una decisió ferma i definitiva), o per decisió judicial ferma i definitiva.

3. Correspon a la Junta de Govern del Col·legi decidir la suspensió de l'exercici professional i/o la pèrdua de la condició de col·legiat, mitjançant una resolució motivada que, un cop ha esdevingut ferma, s'ha de comunicar al ministeri encarregat dels col·legis professionals i al Ministeri d'Interior.

Article 8. *Reincorporació al Col·legi*

La reincorporació al Col·legi requereix el pagament de la quota de matriculació sempre que el col·legiat hagi estat de baixa per un període superior a sis mesos, quan la seva baixa s'origini en una sanció disciplinària.

Article 9. *Sol·licituds de col·legiació i altes i baixes*

1. Correspon a la Junta de Govern del Col·legi resoldre sobre les sol·licituds de col·legiació. La decisió s'ha d'adoptar mitjançant una resolució motivada.

2. El secretari del Col·legi ha de comunicar als ministeris encarregats de la justícia i de l'interior les altes i baixes que tinguin lloc al Col·legi.

Article 10. *Canvi de règim de col·legiació*

El col·legiat membre no exercent que demani el canvi a la situació de col·legiat membre exercent ha de complir amb els requisits de l'article 4 anterior.

El col·legiat membre exercent pot sol·licitar per escrit adreçat a la Junta de Govern, en qualsevol moment, el canvi de situació a membre no exercent.

Article 11. *Òrgans de govern del Col·legi*

1. Els òrgans de govern del Col·legi són l'Assemblea General i la Junta de Govern, presidida pel degà.

2. La Junta de Govern és l'òrgan col·legiat d'administració i direcció del Col·legi. Els estatuts del Col·legi han de desenvolupar el règim de convocatòria i de constitució, el funcionament i la composició de la Junta de Govern, així com el procediment de designació, destitució i renovació dels seus membres i la durada del seu mandat.

3. Les resolucions adoptades per la Junta de Govern poden ser recorregudes davant de la mateixa Junta de Govern, en el termini d'un mes natural des de l'endemà del dia en què es notifiquen. La Junta de Govern disposa d'un termini de trenta dies hàbils per resoldre el recurs formulat. Exhausta aquesta via, es pot interposar una demanda davant de la Secció Administrativa de la Batllia, en els termes que preveu la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal vigent en cada moment.

4. L'Assemblea General és l'òrgan suprem de govern del Col·legi i es pot reunir en sessió ordinària o extraordinària.

5. Els estatuts del Col·legi han de desenvolupar el règim de convocatòria i de constitució, i també el funcionament i la composició de l'Assemblea General.

6. Els estatuts del Col·legi també han de regular el règim econòmic col·legial.

Capítol tercer. Exercici de la professió

Article 12. *Drets del traductor i/o intèrpret i del traductor i/o intèrpret jurat*

1. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat tenen dret, en els termes estatutaris vigents, a participar en la gestió corporativa del Col·legi professional, a exercir el dret de petició i a ser electors i elegits. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat tenen dret a participar, amb veu i vot, en l'Assemblea General del Col·legi, a formular peticions i propostes i a accedir, en condicions d'igualtat, als càrrecs col·legials, en la forma i d'acord amb els requisits que prevegin els estatuts del Col·legi.

2. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat tenen dret a demanar l'empara del Col·legi quan la seva llibertat, independència o dignitat professionals siguin menystingudes o coartades per qualsevol autoritat.

3. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat tenen dret a rebre del client els honoraris remuneradors adequats dels serveis prestats, així com a rescabalar-se de les despeses que els hagi causat la prestació d'aquests serveis. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat poden convenir lliurement amb el seu client l'import dels seus honoraris professionals. En defecte de pacte, la fixació dels

honoraris ha de tenir en compte les normes orientadores establertes pel Col·legi Oficial de Traductors i Intèrprets, i Traductors i Intèrprets Jurats d'Andorra, les quals, d'altra banda, són les úniques aplicables en cas de condemna en costes de la contrapart en el marc d'un litigi.

4. Les activitats del traductor i/o intèrpret i del traductor i/o intèrpret jurat són compatibles entre elles.

Article 13. *Deures, obligacions del traductor i/o intèrpret i del traductor i/o intèrpret jurat*

1. L'exercici de la professió de traductor i/o intèrpret i de traductor i/o intèrpret jurat és personal. Cada traductor i/o intèrpret i traductor i/o intèrpret jurat és civilment, administrativament i penalment responsable de les seves decisions i dels seus actes, omissions o imprudències.

2. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat, com a cooperadors de les administracions públiques, efectuen la seva tasca en interès dels destinataris de la prestació sense rebre cap pressió, amb independència, sinceritat i transparència.

3. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat només poden actuar en el marc de les llengües per a les quals estan autoritzats a exercir d'acord amb la resolució del ministeri competent, tret dels casos en què no hi hagi cap professional autoritzat per atendre el servei i el traductor i/o intèrpret o el traductor i/o intèrpret jurat demostrï un grau de coneixement acceptable a judici del sol·licitant del servei.

4. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat han de vetllar pel respecte de la legislació vigent.

5. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat són responsables dels actes i de les conductes de les persones que els ajudin en la seva tasca i de la seva formació professional, sens perjudici de la responsabilitat d'aquelles persones.

6. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat estan obligats a respectar el secret professional, entès com el principi moral i jurídic que els situen en l'obligació i en el dret ineludibles de no revelar cap fet, document o situació dels quals tinguin coneixement per raó de l'exercici de la seva professió, i no poden ser obligats a declarar sobre els mateixos fets, documents o situacions. Aquesta obligació es fa extensiva als fets que es coneguin en qualitat de membre de la Junta de Govern del Col·legi o com a traductor, intèrpret, traductor jurat o intèrpret jurat associat o col·laborador d'un altre traductor, intèrpret, traductor jurat o intèrpret jurat, així com assalariat o ajudant.

El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat també són responsables del respecte del secret professional per part de qualsevol dels seus empleats, estudiants en pràctiques, traductors, intèrprets, traductors jurats o intèrprets jurats.

El secret professional només es pot aixecar quan el traductor i/o intèrpret o el traductor i/o intèrpret jurat siguin autoritzats de manera expressa per l'autoritat judicial competent, per la llei, pel client o els seus hereus o, excepcionalment, per acord motivat de la Junta de Govern a petició del mateix interessat, en els supòsits en què el manteniment del secret pugui perjudicar de forma notòriament injusta i greu el mateix traductor i/o intèrpret o traductor i/o intèrpret jurat, el client o un tercer, i alhora no comporti perjudicis d'entitat equiparable al client.

El secret professional no existeix en relació amb la informació de la qual disposa el traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat i que ha d'ésser lliurada d'acord amb la llei i els reglaments en execució d'un requeriment judicial de l'Administració de justícia.

Els documents i altres informacions, independentment del seu suport, de què tingui coneixement el professional per raó del seu càrrec estan sota la seva única responsabilitat i estan sotmesos al més rigorós control i protecció en compliment del principi general de secret professional.

El professional pot utilitzar les informacions i els documents que posseeixi per a finalitats científiques o educatives, sempre que s'impossibiliti la identificació de les persones que constin en els documents o informacions esmentats.

En el supòsit que no fos possible assegurar l'eliminació o l'ocultació de qualsevol dada personal, és necessària l'autorització de les persones interessades.

7. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat, en tot cas, han de respectar els principis de moralitat, de privacitat i de responsabilitat, indispensables en l'exercici de la professió de traductor i/o intèrpret o traductor i/o intèrpret jurat.
8. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat han de respectar el dret que posseeix tota persona d'escollir lliurement el seu traductor, intèrpret, traductor jurat o intèrpret jurat. Han de facilitar-li aquest dret.
9. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat han d'atendre amb el mateix rigor totes les persones sense discriminació per raó de naixement, raça, minusvalidesa, sexe, origen, religió, opinió o qualsevol altra condició personal o social.
10. Dins els límits fixats per la llei, el traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat són independents en l'exercici del seu art d'acord amb el bon criteri professional, ateses les circumstàncies.
11. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat han de:
 - a) Portar sengles llibres actualitzats dels assumptes en què intervinguin i dels comptes amb els clients, que poden ser-ho per mitjans informàtics.
 - b) Satisfer, en els terminis assenyalats, les quotes ordinàries o extraordinàries acordades pel Col·legi.
 - c) Contractar una assegurança que cobreixi suficientment els riscos de responsabilitat en què puguin incórrer a causa de l'exercici de la professió.
 - d) Denunciar davant el Col·legi qualsevol acte contrari als estatuts del qual tinguin coneixement i, en concret, els actes d'intrusisme o d'exercici il·legal de la professió.
 - e) Comunicar al Col·legi totes les informacions que els concerneixen per tal que el Col·legi compleixi les seves obligacions registrals. A aquest efecte, han de comunicar al Col·legi sense demora qualsevol canvi en relació amb l'exercici de la seva professió.
12. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat estan obligats a complir les normes legals, estatutàries, deontològiques i els acords legalment adoptats pel Col·legi.
13. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat estan obligats prop dels seus clients pels acords contractuals que hagin concertat amb ells, i a complir l'encàrrec professional rebut amb la diligència més gran, aplicant les exigències tècniques, ètiques i deontològiques adients.
14. Les traduccions jurades de documents oficials només es poden fer a partir de documents originals o de còpies certificades conforme a l'original per una autoritat competent.
15. El traductor jurat ha de produir textos amb una presentació correcta en suport de paper, informàtic o electrònic. A cada pàgina de traducció ha de posar el seu segell i la seva rúbrica. A l'última pàgina ha d'aparèixer, a més del segell, la seva signatura completa i original, a més de la seva declaració jurada.
16. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat no poden efectuar traduccions ni interpretacions quan tinguin un conflicte d'interès per motiu professional i/o personal.
17. L'incompliment o la vulneració dels deures i les obligacions assenyalats anteriorment pot comportar la imposició de sancions disciplinàries, sens perjudici de les responsabilitats civils o penals que se'n puguin derivar.

Article 14. *Modalitats i responsabilitat en l'exercici del traductor i/o intèrpret i del traductor i/o intèrpret jurat*

1. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat poden exercir la professió individualment o associant-se en societats civils professionals de traductors i/o intèrprets o de traductors i/o intèrprets jurats, en qualsevol de les formes lícites en dret; en aquest cas, han d'assegurar que es mantingui com a objecte social exclusiu de l'ens que en resulti l'exercici professional de la traducció i la interpretació, ja sigui jurada o no, com també, en tots els casos, una participació majoritària de traductors i/o intèrprets o de traductors i/o intèrprets jurats col·legiats en el capital social i una participació exclusiva de traductors i/o intèrprets o de traductors i/o intèrprets jurats col·legiats en l'òrgan de direcció de la societat.

L'exercici individual de la professió es pot fer per compte propi com a titular d'un bufet o per compte d'altri com a col·laborador assalariat d'un despatx individual o col·lectiu.

L'exercici de la professió per compte d'altri només es pot fer, en el cas dels traductors i/o intèrprets jurats, per compte d'un altre traductor i/o intèrpret jurat per compte propi o per compte d'una societat que tingui com a objecte exclusiu la traducció i la interpretació, ja sigui jurada o no, amb una majoria en el capital social de traductors i/o intèrprets o de traductors i/o intèrprets jurats.

Només poden treballar per compte d'una Administració pública o empresa privada els traductors i/o intèrprets no jurats i, en aquest cas, ho han de notificar al Col·legi i col·legiar-se com a no exercent.

2. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat col·laboradors d'un despatx individual o col·lectiu que no reuneixin la condició d'associats estan sotmesos als deures i a les obligacions col·legials, i són responsables prop dels clients per les actuacions que hagin efectuat, a més a més del traductor i/o intèrpret o el traductor i/o intèrpret jurat titular o associat del bufet.

3. Les agrupacions de traductors i/o intèrprets i de traductors i/o intèrprets jurats amb altres professionals aliens a l'exercici de la traducció o interpretació, ja sigui jurada o no, estan prohibides, atès que poden posar en situació de risc la violació del secret professional, la independència, la llibertat, la lliure i lleial competència o la dignitat professional.

Article 15. Publicitat

1. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat, tant si exerceixen la seva professió de forma individual com si ho fan de forma associada, poden fer publicitat dels seus serveis en els termes que es regulin en els estatuts del Col·legi.

2. La publicitat es pot fer sempre que es respecti la dignitat de la professió i s'eviti la deslleialtat envers els altres traductors i/o intèrprets o traductors i/o intèrprets jurats, com també la competència deslleial i il·lícita. En qualsevol cas, els estatuts han de desenvolupar la naturalesa i les condicions de la publicitat autoritzada de forma lliure i de la publicitat sotmesa a acord de la Junta de Govern del Col·legi.

Article 16. Habilitació del Col·legi

El Col·legi resta habilitat, en el marc previst en aquesta Llei, per adoptar les normes adients d'autoregulació de la corporació i la professió en tots els àmbits de la seva activitat, inclosa la proposta de regulació de l'accés a l'exercici professional, i per donar-se les normes deontològiques necessàries per preservar la llibertat, la independència, la lliure i lleial competència, la dignitat de la professió i el secret professional, i per impedir el conflicte d'interessos i l'intrusisme professional.

Capítol quart. Règim disciplinari

Article 17. Responsabilitat administrativa, civil i penal

1. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat, en l'exercici de la seva professió, estan subjectes a responsabilitat administrativa.

2. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat, en l'exercici de la seva professió, estan subjectes a responsabilitat civil quan, per dol o negligència, causin perjudicis a un client o un tercer.

3. El traductor i/o intèrpret i el traductor i/o intèrpret jurat estan subjectes a responsabilitat penal pels delictes i les contravencions penals que cometen en l'exercici de la seva professió.

4. En cas que el degà del Col·legi, o la persona que el substitueixi d'acord amb la Llei i els estatuts col·legials, sigui requerit per l'autoritat judicial o governativa competent per practicar l'escorcoll d'un despatx en el qual exerceix el professional, s'hi ha de personar i ha d'assistir a les diligències que es portin a terme, a l'efecte de vetllar per la salvaguarda del secret professional. En qualsevol cas, el professional que es trobi en aquesta situació pot sol·licitar la presència del degà o de la persona que el substitueixi.

Article 18. *Responsabilitat disciplinària*

1. Amb independència de la responsabilitat penal, civil o administrativa en què hagin pogut incórrer, els col·legiats també estan subjectes a la responsabilitat disciplinària derivada de l'incompliment dels deures i les obligacions professionals que els són específics.

2. En els termes establerts en aquesta Llei i en els estatuts del Col·legi, aquest darrer exerceix a través dels òrgans corresponents la potestat disciplinària en relació amb els col·legiats pels actes que efectuïn o per les omissions en què incorrin en l'exercici o amb motiu de la professió, o que infringeixin els deures i les obligacions continguts en aquesta Llei, els estatuts del Col·legi o les normes deontològiques aprovades pel Col·legi.

3. La responsabilitat disciplinària és independent de la responsabilitat administrativa, civil o penal en què puguin incórrer els col·legiats pels mateixos fets.

Article 19. *Potestat disciplinària*

1. La potestat disciplinària en relació amb els professionals col·legiats és exercida pel Col·legi professional i, concretament, per la Junta Disciplinària, la qual es pot constituir en dos instàncies.

2. Les sancions són imposades per la Junta Disciplinària, per resolució motivada que es pren en votació secreta i amb el vot favorable de la majoria absoluta dels seus membres, excepte quan la sanció que es pugui imposar comporti la inhabilitació professional durant un període superior a tres mesos o l'expulsió del Col·legi, en què la resolució s'ha d'adoptar amb el vot favorable de les dos terceres parts dels membres de la Junta Disciplinària.

Així mateix, les faltes lleus poden ser sancionades per la Junta de Govern del Col·legi i, en el seu nom, pel degà, sense cap altre tràmit que el d'audiència o al·legacions escrites del col·legiat expedientat.

3. Si en el decurs de la tramitació d'un expedient disciplinari es manifesten indicis de conductes que poden constituir una infracció penal, la Junta Disciplinària ho ha de fer saber a l'òrgan jurisdiccional competent i suspendre la tramitació de l'expedient esmentat, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció i caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal.

D'altra banda, quan s'estigui instruint o jutjant un procés penal pels mateixos fets que han originat o han de comportar la incoació d'un expedient disciplinari, o per altres fets que hi estiguin íntimament vinculats, s'ha d'iniciar la tramitació de l'expedient disciplinari, si no s'ha fet amb anterioritat, i se'n suspèn la tramitació, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció o caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal.

En qualsevol cas, la declaració de fets provats que pugui fer el tribunal penal és vinculant per a la Junta Disciplinària.

Article 20. *Drets*

El col·legiat que és objecte d'un procediment disciplinari té els drets següents:

- a) Dret a ser informat dels fets que se li imputen, de les infraccions que aquests fets puguin constituir, de les sancions que li puguin ser imposades, de la identitat de la persona designada com a instructor i de l'òrgan competent per imposar la sanció.
- b) Dret d'accés a l'expedient disciplinari, de conèixer l'estat de la seva tramitació i d'obtenir còpies dels documents, en els termes del Codi de l'Administració.
- c) Dret a formular al·legacions, a proposar les proves que consideri oportunes i a utilitzar tots els mitjans de defensa admesos per l'ordenament jurídic i que siguin procedents.
- d) Dret a la presumpció d'innocència i a no declarar en contra de si mateix.
- e) Dret a ser assistit i defensat per un advocat durant la tramitació de l'expedient, de lliure elecció.
- f) Dret a obtenir una resolució motivada.
- g) Qualsevol altre dret que li reconegui la Constitució o les lleis.

Article 21. Procediment informatiu

1. El procediment informatiu l'inicia la Junta de Govern del Col·legi mitjançant l'obertura d'un expedient informatiu, d'ofici o arran d'una denúncia o una comunicació adreçada al degà o a la Junta de Govern, que es tramita amb respecte dels principis generals del dret.
2. El procediment informatiu sempre és previ al sancionador excepte que s'acabi arxivat.
3. La Junta de Govern designa un instructor entre els seus membres per instruir l'expedient informatiu. En cas que s'obri posteriorment un expedient disciplinari, l'instructor continuarà amb l'encàrrec.
4. La Junta de Govern ha de notificar per escrit al col·legiat interessat l'obertura de l'expedient i l'instructor designat i donar-li una còpia de la denúncia o de la comunicació rebuda. El col·legiat disposa d'un termini de quinze dies hàbils per fer al·legacions i aportar les proves que entengui necessàries per defensar-se.
5. La Junta de Govern, a proposta de l'instructor, decideix si archiva l'afer o bé si hi ha indicis suficients per obrir un expedient disciplinari.
6. En contra de la resolució de la Junta no es pot interposar recurs, tret del qui presenta la queixa quan tingui la qualitat de part.

Article 22. Procediment disciplinari

1. El procediment disciplinari l'inicia la Junta de Govern del Col·legi mitjançant la incoació d'un expedient disciplinari, d'ofici o arran d'una denúncia o una comunicació adreçada al degà o a la Junta de Govern, o en seguiment d'un procediment informatiu, que es tramita amb respecte dels principis generals del règim sancionador.
2. La Junta de Govern designa un instructor entre els seus membres per instruir l'expedient i formular, en el termini màxim de quatre mesos, el plec de càrrecs corresponent, que ha d'incloure els fets imputats, amb expressió de les infraccions presumptament comeses i de les sancions que siguin aplicables.
3. La Junta de Govern ha de notificar per escrit al col·legiat expedientat la incoació de l'expedient, l'instructor designat i el plec de càrrecs. El col·legiat expedientat disposa d'un termini de deu dies hàbils per fer al·legacions i sol·licitar, si escau, la pràctica de les proves que entengui necessàries per defensar-se.

Contestat el plec de càrrecs o transcorregut el termini sense fer-ho, l'instructor pot practicar les proves sol·licitades que consideri oportunes en el termini d'un mes. Posteriorment, ha de donar vista de l'expedient al col·legiat expedientat, per tal que en el termini de deu dies hàbils formuli les conclusions que estimi convenients.

El col·legiat expedientat pot defensar-se ell mateix, o mitjançant un advocat.

4. La Junta de Govern es constitueix llavors en Junta Disciplinària de Primera Instància, sota la presidència del degà, de la qual no pot formar part l'instructor designat.

La Junta Disciplinària de Primera Instància ha de dictar en el termini de dos mesos hàbils la resolució corresponent, la qual ha de ser motivada i no pot incloure fets diferents dels que han fonamentat el plec de càrrecs, sens perjudici de la valoració jurídica que se'n faci. Si la resolució és sancionadora, s'han de determinar amb precisió les infraccions comeses, els preceptes en què romanen tipificades i les sancions imposades.

La resolució s'adopta amb el vot favorable de la majoria o de les dos terceres parts dels membres de la Junta Disciplinària de Primera Instància, d'acord amb l'apartat 2 de l'article 19, excepte el de l'instructor designat. El degà disposa de vot diriment en cas d'empat.

5. Contra la resolució dictada per la Junta Disciplinària de Primera Instància es pot interposar un recurs davant la Junta Disciplinària de Segona Instància, dins el termini d'un mes des de l'endemà del dia de la notificació de la resolució.

La Junta Disciplinària de Segona Instància es constitueix amb un mínim de dos col·legiats, nomenats per la Junta de Govern i que no han format part de la Junta Disciplinària de Primera Instància, ni han estat designats instructor de l'expedient.

La Junta Disciplinària de Segona Instància, que és presidida pel col·legiat amb més antiguitat en l'exercici de la professió, ha de dictar en el termini de dos mesos hàbils la resolució corresponent, la qual ha de ser motivada.

La resolució s'adopta amb el vot favorable de la majoria o de les dos terceres parts dels membres de la Junta Disciplinària de Segona Instància, d'acord amb l'apartat 2 de l'article 19. El president disposa de vot diriment en cas d'empat.

6. Els col·legiats designats com a membres de la Junta Disciplinària no es poden inhibir, llevat de causa justificada que el degà aprecia. La manca d'assistència o de compliment de les funcions per a les quals han estat designats constitueix una infracció col·legial greu.

Els membres de la Junta Disciplinària també poden ser recusats i, en cas que així sigui, resol el degà.

7. La resolució de la Junta Disciplinària de Segona Instància pot ser impugnada davant la Secció Administrativa de la Batllia en els termes que preveu la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal vigent.

Article 23. *Mesures provisionals*

1. La Junta Disciplinària pot acordar, mitjançant una resolució motivada i amb l'audiència prèvia de la persona interessada, la suspensió cautelar en l'exercici de la professió del col·legiat contra el qual se segueix un expedient disciplinari, tenint en compte la gravetat dels fets comesos i les circumstàncies que hi concorrin. Ho pot acordar també malgrat que se suspengui posteriorment el procediment disciplinari per causa de prejudicialitat penal.

2. El període de suspensió cautelar no pot ser superior al de la sanció que pugui ser imposada per la infracció presumptament comesa i el temps transcorregut s'ha de tenir en compte a l'efecte de computar el període de la sanció eventual d'inhabilitació professional que es pugui imposar al terme de l'expedient disciplinari.

Article 24. *Tipus d'infraccions*

Són infraccions les accions i omissions, voluntàries o imprudents, contràries a la normativa legal o reglamentària tipificades i establertes com a tals per aquesta Llei, relacionades amb l'exercici de la professió titulada.

Les infraccions comeses pel traductor i/o intèrpret o pel traductor i/o intèrpret jurat es classifiquen com a molt greus, greus o lleus, tenint en compte la importància, la transcendència o la intencionalitat, així com les circumstàncies concurrents.

Article 25

Infraccions professionals

1. Són infraccions professionals molt greus:

- a) L'exercici de la professió sense estar en possessió del títol d'ensenyament superior en l'àmbit de la professió interessada, lliurat o reconegut pel Govern, suficient per a l'exercici de la professió.
- b) La condemna ferma per la comissió d'un delictes dolós, en qualsevol grau de participació, que es produeixi com a conseqüència de l'exercici de la professió.
- c) L'exercici de la professió en un supòsit d'inhabilitació professional o de suspensió cautelar, o en un supòsit d'incapacitat o de prohibició d'exercir la professió.
- d) L'exercici de la professió sense haver obtingut l'autorització d'exercici de la professió titulada per part del Govern per als traductors i/o intèrprets no jurats.
- e) L'exercici de la professió sense ser registrat al registre del Ministeri d'Interior per als traductors i/o intèrprets jurats.
- f) L'exercici de la professió sense haver obtingut l'autorització d'obertura d'un despatx per part de l'òrgan competent.

g) L'incompliment dels deures professionals establerts en aquesta Llei o en els estatuts o en les normes deontològiques del Col·legi, quan en resulti un perjudici greu per als destinataris de la prestació i/o per al client.

h) La vulneració del deure de secret professional.

i) L'encobriment dels actes d'intrusisme o d'exercici il·legal de la professió, així com de les actuacions professionals irregulars.

j) L'incompliment de l'obligació de contractar una assegurança que cobreixi els riscos de responsabilitat en què es pugui incórrer arran de l'exercici de la professió, en els termes establerts als estatuts del Col·legi.

k) La comissió de dos infraccions professionals greus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període d'un any des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció. En cas que, dins d'aquest termini, es produeixi una segona infracció greu, aquesta última se sanciona com a molt greu.

2. Són infraccions professionals greus:

a) L'exercici de la professió sense complir els requisits establerts en aquesta Llei, sempre que no constitueixi una infracció professional molt greu.

b) L'incompliment dels deures professionals establerts en aquesta Llei o en els estatuts o en les normes deontològiques del Col·legi, quan no es pugui qualificar com una infracció professional molt greu.

c) L'incompliment de les normes deontològiques aprovades pel Col·legi i que són essencials en l'exercici de la professió.

d) L'incompliment de l'obligació de fer saber al Col·legi els actes d'intrusisme o d'exercici il·legal de la professió, així com les actuacions professionals irregulars.

e) Els actes que tinguin la consideració de competència il·lícita o deslleial i hagin estat declarats com a tals per l'òrgan competent.

f) Fer publicitat prohibida i actes de publicitat sense l'acord previ de la Junta de Govern del Col·legi professional, en les condicions determinades en els estatuts.

g) Percebre comissions, avantatges materials i/o gratificacions d'altres professionals que, d'alguna forma, puguin condicionar la independència i la imparcialitat del professional.

h) La comissió de dos infraccions professionals lleus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període de sis mesos des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció. En cas que, dins d'aquest termini, es produeixi una segona infracció lleu, aquesta última se sanciona com a greu.

i) La negativa o obstrucció, per part dels professionals, a l'actuació dels serveis d'inspecció, de manera que impedeixin l'exercici de les funcions que legalment o reglamentàriament tinguin atribuïdes.

3. Són infraccions professionals lleus:

a) L'incompliment o la vulneració de qualsevol disposició que reguli l'activitat professional prevista en aquesta Llei i en els estatuts del Col·legi, o en les normes deontològiques aprovades pel Col·legi, sempre que no constitueixin una infracció greu o molt greu.

b) L'incompliment greu i reiterat dels requeriments formulats per les autoritats públiques.

c) Les infraccions establertes en els apartats 1 i 2, quan no tinguin entitat suficient per ser qualificades com a infraccions greus o molt greus.

Article 26. Infraccions col·legials

1. Són infraccions col·legials les conductes previstes com a tals per aquesta Llei que fan referència a la relació de la persona col·legiada amb el Col·legi i amb les altres persones col·legiades, en l'àmbit del funcionament del Col·legi.

2. Les infraccions col·legials es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

3. Són infraccions col·legials molt greus:

a) L'incompliment dels deures o de les obligacions establerts en aquesta Llei o en els estatuts o en les normes deontològiques del Col·legi, quan revesteixi una gravetat especial i no sigui constitutiu d'infracció professional.

b) La manca de pagament de les quotes col·legials ordinàries o extraordinàries.

c) La manca de pagament de la quota d'assegurança civil professional col·lectiva obligatòria.

d) La realització d'actes que impedeixin o alterin greument el funcionament normal del Col·legi o dels seus òrgans.

e) Els actes, les expressions o les accions que atemptin contra la dignitat o l'honor dels professionals en l'exercici de la professió, quan revesteixin gravetat especial.

f) La comissió d'actes que constitueixin una ofensa a la dignitat de la professió o a les normes deontològiques que la governen, quan revesteixin una gravetat especial.

g) La comissió de dos infraccions col·legials greus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període d'un any des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

4. Són infraccions col·legials greus:

a) L'incompliment dels deures o de les obligacions establerts en aquesta Llei o en els estatuts o en les normes deontològiques del Col·legi, quan no sigui constitutiu d'infracció professional ni es pugui qualificar com una infracció col·legial molt greu.

b) L'incompliment de les decisions o els acords adoptats pels òrgans del Col·legi en matèries que afectin el seu sosteniment econòmic, sempre que no es pugui qualificar com una infracció col·legial molt greu.

c) Els actes, les expressions o les accions que atemptin contra la dignitat o l'honor dels traductors i/o intèrprets o els traductors i/o intèrprets jurats en l'exercici de la professió, quan no es puguin qualificar com una infracció col·legial molt greu.

d) La comissió d'actes que constitueixin una ofensa a la dignitat de la professió o a les normes deontològiques que la governen, quan no es pugui qualificar com una infracció col·legial molt greu.

e) La realització d'un acte de publicitat il·lícita o no autoritzat pel Col·legi quan, per la seva difusió o per altres circumstàncies, tingui especial transcendència.

f) La comissió de dos infraccions col·legials lleus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període de sis mesos des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

5. Són infraccions col·legials lleus:

a) L'incompliment dels deures o les obligacions establerts en aquesta Llei o en els estatuts del Col·legi, quan no sigui constitutiu d'infracció professional ni es pugui qualificar com una infracció col·legial molt greu o greu.

b) Les infraccions previstes en els apartats 3 i 4 d'aquest article, quan no tinguin entitat suficient per ser qualificades com a infraccions col·legials molt greus o greus.

c) La desatenció o el retard en el compliment dels tràmits administratius inherents a la col·legiació i al funcionament dels serveis del Col·legi.

Article 27. Prescripció de les infraccions

1. Les infraccions molt greus prescriuen al cap de quatre anys; les greus, al cap de dos anys, i les lleus, al cap de sis mesos. Aquests terminis es computen a partir de la data del fet causant o des de la data en què se n'hagi tingut coneixement.

2. El termini de prescripció s'interromp per qualsevol actuació col·legial feta amb coneixement formal de la persona interessada que s'adreça a la iniciació, la tramitació o la resolució de l'expedient disciplinari.

La interrupció deixa de tenir efecte si no s'incoa l'expedient disciplinari o queda paralitzat durant més de sis mesos per causa no imputable a la persona infractora. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient disciplinari.

3. En el cas de suspensió de la tramitació de l'expedient per causa de prejudicialitat penal, el termini de prescripció de la infracció resta suspès fins que la Junta Disciplinària tingui constància fefaent de la resolució ferma recaiguda en l'àmbit penal.

Article 28. Sancions

1. Les infraccions professionals molt greus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Inhabilitació professional durant un període no superior a cinc anys.
- b) Multa no inferior a 5.001 euros i no superior a 50.000 euros.

2. Les infraccions professionals greus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Inhabilitació professional durant un període no superior a un any.
- b) Multa no inferior a 1.001 euros i no superior a 5.000 euros.

3. Les infraccions professionals lleus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Amonestació escrita.
- b) Multa no superior a 1.000 euros.

4. En el cas d'infraccions professionals molt greus i greus, també es pot imposar, com a sanció complementària, l'obligació de fer activitats de formació professional o deontològica, quan la infracció s'hagi produït a causa d'incompliment de deures o de les obligacions que afectin l'exercici o la deontologia professionals.

5. Si la persona que ha comès la infracció n'ha obtingut un guany econòmic, la sanció de multa es pot ampliar fins a l'import del profit obtingut.

6. Les infraccions col·legials molt greus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Expulsió del Col·legi, únicament per la comissió de les infraccions col·legials molt greus previstes a les lletres a i b de l'apartat 3 de l'article 26.
- b) Multa no inferior a 5.001 euros i no superior a 50.000 euros.

7. Les infraccions col·legials greus poden ser objecte de la sanció de multa no inferior a 1.001 euros i no superior a 5.000 euros.

8. Les infraccions col·legials lleus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Amonestació escrita.
- b) Multa no superior a 1.000 euros.

9. Les sancions d'expulsió del Col·legi, d'inhabilitació professional i d'amonestació escrita com a conseqüència d'una mateixa infracció són compatibles amb la sanció de multa.

10. Les sancions només són executives quan la resolució que les imposa sigui ferma, pel fet de no ser susceptible d'impugnació.

11. El Col·legi professional té competència per executar per si mateix les seves resolucions sancionadores, en els termes del Codi de l'Administració.

Article 29. *Inhabilitació professional i expulsió*

1. La sanció d'inhabilitació professional impedeix l'exercici professional durant el temps per al qual ha estat imposada.

Quan en una mateixa persona concorrin diverses sancions d'inhabilitació successives, el termini establert en cadascuna de les sancions comença a comptar a partir del compliment definitiu de la sanció anterior.

2. La sanció d'expulsió impedeix a la persona sancionada l'exercici professional fins que hagin transcorregut quatre anys com a mínim.

Article 30. *Graduació de les sancions*

Les sancions es graduen en funció de les circumstàncies que concorren en cada cas, d'acord amb els principis generals establerts en la legislació vigent i, en concret, de conformitat amb els criteris següents:

- a) Intencionalitat.
- b) Perjudici causat.
- c) Quantia del benefici obtingut o que es pretenia obtenir.
- d) Reiteració o reincidència.
- e) Que els mateixos fets hagin estat sancionats en l'àmbit penal.

Article 31. *Prescripció de les sancions*

1. Les sancions imposades per infraccions molt greus prescriuen al cap de quatre anys; les sancions per infraccions greus, al cap de dos anys, i les sancions per infraccions lleus, al cap de sis mesos.

2. Les sancions que donin lloc a la inhabilitació professional per un període superior a quatre anys prescriuen un cop ha transcorregut el termini per al qual va ser imposada la sanció.

3. El termini de prescripció de les sancions es comença a comptar a partir de l'endemà del dia en què ha esdevingut ferma la resolució que les imposa.

4. El termini de prescripció s'interromp per l'inici, amb coneixement formal de la persona interessada, de l'execució de la sanció.

La interrupció deixa de tenir efecte si l'execució resta aturada durant més d'un any per causa no imputable a la persona sancionada. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient d'execució.

Article 32. *Extinció de la responsabilitat*

1. La responsabilitat disciplinària s'extingeix pel compliment de la sanció, la defunció de la persona col·legiada, la prescripció de la infracció i la prescripció de la sanció.

2. La baixa del Col·legi no extingeix la responsabilitat disciplinària en què ha incorregut la persona col·legiada durant el període d'alta, però comporta l'arxivament provisional del procediment disciplinari i la suspensió eventual de la sanció imposada, la qual ha de ser complerta si la persona col·legiada es torna a donar d'alta al Col·legi.

Article 33. *Anotació i comunicació de les sancions i rehabilitació*

1. Les sancions disciplinàries es fan constar en l'expedient personal del col·legiat sancionat i l'anotació pot ser cancel·lada, a l'efecte de rehabilitació, sempre que no hagi incorregut en una nova responsabilitat disciplinària, quan hagin transcorregut els terminis de sis mesos en el cas de sancions d'amonestació o multa;

un any, en el cas de sancions d'inhabilitació professional no superior a sis mesos; tres anys, en el cas de sancions d'inhabilitació professional superior a sis mesos; i quatre anys, en el cas de sancions d'expulsió.

2. El termini de caducitat per a la rehabilitació es compta a partir de l'endemà del dia en què s'hagi complert definitivament la sanció. La cancel·lació de l'anotació, un cop complerts els terminis indicats, es pot fer d'ofici o a petició de la persona interessada.

3. La Junta de Govern del Col·legi ha de comunicar al ministeri encarregat dels col·legis professionals, al Consell Superior de la Justícia i als presidents de la Batllia, del Tribunal de Corts i del Tribunal Superior de Justícia les sancions fermes d'inhabilitació professional o d'expulsió.

Disposició transitòria primera

La idoneïtat dels títols d'ensenyament superior en traducció i interpretació jurada expedits amb anterioritat a la data d'aprovació d'aquesta Llei s'ha de valorar en relació amb la normativa vigent en el moment de l'expedició del títol.

Disposició transitòria segona

Queden dispensats de l'obtenció dels títols de nivell 6A i 7 del Marc andorrà de qualificacions indicats en l'article 4.1.b de la Llei, els traductors i/o intèrprets que estiguin en possessió de l'autorització d'exercici de la professió titulada i els traductors i/o intèrprets jurats que disposin de l'habilitació professional de la traducció i/o interpretació jurades, expedides pel Govern amb anterioritat a l'aprovació de la Llei.

Disposició transitòria tercera

1. Els membres de la Junta de Govern del Col·legi Professional de Traductors i Intèrprets, i Traductors i Intèrprets Jurats d'Andorra (Cotija), en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, han de convocar una assemblea general extraordinària, la qual ha d'aprovar els nous estatuts del Col·legi de conformitat amb aquesta Llei, a fi d'acomplir-ne les disposicions.

2. Els estatuts definitius, una vegada aprovats, juntament amb la certificació de l'acta de l'assemblea, s'han de remetre al Registre de Professionals Titulats, Col·legis i Associacions Professionals, adscrit al ministeri encarregat de la justícia, a l'efecte d'inscriure'ls en la secció corresponent, un cop se n'hagi qualificat l'adequació a la legalitat.

Disposició final primera

Es modifica l'article 2 de la Llei de la traducció i/o la interpretació jurades, del 20 de juny de 1996, el qual queda redactat en els termes següents.

"Article 2

La persona que vulgui exercir l'activitat professional de la traducció i/o la interpretació jurades ha de reunir les condicions següents:

a) Disposar de l'autorització del Govern per a l'exercici de la professió titulada de la traducció i/o la interpretació, per a la qual cal estar en possessió d'un títol de nivell 6A del Marc andorrà de qualificacions en l'àmbit de la traducció i la interpretació, lliurat o reconegut pel Govern.

b) Acreditar per mitjà d'un certificat acadèmic quines són les llengües de les quals ha cursat estudis i que poden ésser objecte de traducció i/o interpretació.

c) Superar les proves que estableix el Govern per mitjà del reglament corresponent. Les proves han de fer referència a la traducció i/o a la interpretació al català de les llengües estrangeres sol·licitades i a la inversa. Aquestes proves també han de permetre avaluar el grau de coneixement de l'ordenament jurídic andorrà, dels aspectes ortogràfic, morfològic, sintàctic, lèxic i fraseològic de la llengua catalana i del llenguatge jurídic i administratiu.

Queden exemptes d'aquestes proves les persones que posseeixen un títol d'ensenyament superior de nivell 7 del Marc andorrà de qualificacions en l'àmbit de la traducció i la interpretació, lliurat o reconegut

pel Govern, i que acreditin per mitjà d'un certificat acadèmic quines són les llengües de les quals han cursat estudis de traducció al català.

Queden exemptes de la prova referida a l'ordenament jurídic andorrà i al llenguatge jurídic i administratiu les persones que posseeixin un títol de nivell 6A del Marc andorrà de qualificacions en l'àmbit del dret.

Queden exemptes de la prova de llengua catalana les persones que estiguin en possessió del nivell C2 de llengua catalana emès pel Govern d'Andorra, o equivalent degudament reconegut pel Govern.

d) No tenir antecedents penals.

e) Efectuar l'acte de jurament davant el ministre encarregat de l'interior."

Disposició final segona

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Casa de la Vall, 19 de gener del 2023

Roser Suñé Pascuet
Síndica General

Nosaltres els copríneps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Emmanuel Macron
President de la República Francesa
Coprínep d'Andorra

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Coprínep d'Andorra